

BULETIN INFORMATIV

ANUL II, NUMĂRUL 12

CUPRINS

Memorial primește Premiul Saharov pentru libertate de gândire	2
Biblioteca Europeană la Parlamentul European	3
10 schimbări aduse de Tratatul de la Lisabona dacă intră în vigoare	6
Summit extraordinar la Bruxelles, pe 19 noiembrie, pentru alegerea presedintelui și a șefului diplomației europene	8

EDITORI:

**Paul MATEI
Mihai CHIȘU**

Memorial primește Premiul Saharov pentru libertate de gândire

Premiul Saharov al Parlamentului European este acordat anul acesta organizației pentru apărarea drepturilor omului, Memorial și celor trei reprezentanți ai săi, Oleg Orlov, Serghei Kovalev și Ludmila Alexeieva, dar și celorlalți apărători ai drepturilor omului din Rusia, a anunțat astăzi la Strasbourg președintele Buzek. Ceremonia de decernare a premiului va avea loc pe 16 decembrie la Strasbourg.

„Acordând Premiul din acest an celor trei reprezentanți ai organizației Memorial - Oleg Orlov, Serghei Kovalev și Ludmila Alexeieva - și celorlalți apărători ai drepturilor omului din Rusia, sperăm să contribuim la oprirea fricii și violenței din jurul celor care luptă pentru drepturile omului în Federația Rusă și să transmitem mesajul că activiștii societății civile din întreaga lume trebuie să fie liberi să-și exercite dreptul la libertatea de gândire și de expresie.

Trebuie să fim liberi să ne urmăm gândurile, acest lucru fiind esențial pentru a ajunge la adevăr. Dați-mi voie să vă împărtășesc satisfacția mea personală de a putea anunța astăzi acest premiu în calitate de președinte al Parlamentului European și de om care vine de la Solidaritatea și care a văzut Polonia luptând pentru adevăr și câștigând libertatea în anii '80“, a spus astăzi la Strasbourg președintele Parlamentului European, Jerzy Buzek.

Memorial (Oleg Orlov, Serghei Kovalev și Ludmila Alexeieva în numele organizației Memorial și al altor apărători ai drepturilor omului din Rusia) este o organizație al cărei prim lider a fost Andrei Saharov și care promovează drepturile fundamentale în Azerbaidjan, Armenia, Georgia, Tadjikistan, Moldova și Ucraina. În propunerea de nominalizare a organizației se arată că „Memorial promovează adevărul despre represiunea politică a Uniunii Sovietice și luptă împotriva încălcărilor drepturilor omului care au loc în prezent în statele post-sovietice, pentru a asigura viitorul lor democratic“.

Oleg Orlov este actualul președinte al Memorialului. Pe 6 octombrie 2009, Oleg Orlov a fost amendat și i s-a cerut să își retragă afirmațiile publice în urma unui proces de defăimare care i-a fost intentat de președintele cecen

Ramzan Kadîrov. Orlov îl acuzase pe Kadîrov că s-a aflat în spatele uciderii activistei cecene pentru drepturile omului Natalia Estemirova. Orlov însuși fusese răpit, împreună cu trei jurnaliști, în Inguseția, pe 23 noiembrie 2007, bătut, amenințat cu execuția și abandonat.

Serghei Kovalev, fondatorul primei asociații sovietice pentru drepturile omului în 1969, Grupul de inițiativă pentru apărarea drepturilor omului din URSS, a fost unul din cei care au pus bazele Memorialului. Kovalev a criticat în mod deschis tendințele autoritare ale administrațiilor lui Boris Elțin și Vladimir Putin. În 1996, în semn de protest, acesta și-a dat demisia din funcția de șef al comisiei prezidențiale pentru drepturile omului a lui Elțin. În 2002, el a înființat o comisie publică pentru a investiga atentatele cu bombă din 1999 de la Moscova, a cărei activitate a fost de-a dreptul paralizată după persecutarea și asasinarea membrilor acesteia.

Ludmila Mihailovna Alexeieva, împreună cu Andrei Saharov și alții, au pus în 1976 bazele Grupului Helsinki de la Moscova pentru a monitoriza respectarea de către Uniunea Sovietică a Actului final de la Helsinki. Încă din anii '60, Alexeieva a militat pentru organizarea unor procese corecte ale disidenților arestați și prezentarea obiectivă a acestora în mass-media. Ea a fost dată afară din Partidul Comunist și de la locul de muncă, unde ocupa postul de editor al unei reviste științifice. Alexeieva a fost copreședintă, alături de Gari Kasparov și Gheorghii Satarov, a Congresului Civic Panrus, pe care Alexeieva și Satarov l-au abandonat în ianuarie 2008 din cauza unor neînțelegeri cu Kasparov. Ea a criticat politica Kremlinului în materie de drepturile omului și a acuzat guvernul că încurajează extremiștii prin politicile sale naționaliste, cum ar fi deportările în masă ale georgienilor din 2006 și raidurile poliției împotriva străinilor care lucrau în piețele publice, precum și comportamentul rușilor în Inguseția.

Premiul Saharov

Din anul 1988, Parlamentul European a acordat Premiul pentru libertatea de gândire, al cărui nume a fost inspirat de un fizician rus, câștigător al Premiului Nobel pentru Pace: Andrei Saharov. Premiul este acordat indivizilor sau organizațiilor care luptă pentru respectarea drepturilor omului, a libertăților fundamentale și împotriva oprimării și nedreptății. Anul acesta, decernarea premiului coincide cu 20 de ani de la moartea lui Andrei Saharov.

Pe 14 decembrie 2009, comisiile pentru afaceri externe și dezvoltare și subcomisia drepturile omului de la Parlamentul European vor avea o reuniune comună cu laureatul Premiului Saharov de anul acesta (sau în absența acestuia). Premiul va fi decernat pe

16 decembrie, la Strasbourg. În afara titlului, câștigătorul mai primește și suma de 50.000 de euro.

Biblioteca Europeană la Parlamentul European

Europeana este o colecție online multilingvă ce include 4,6 de milioane de materiale.

În biblioteca virtuală Europeana, puteți accesa de anul trecut cărți, ziare, filme și hărți din întreaga Europă. Cu toate acestea, lucrurile nu sunt foarte simple: regulile de copyright sunt diferite în statele membre UE, iar la nivel european nu există încă un sistem de plată a autorilor și nici unul pentru standardele minime de conținut. Comisia pentru

cultură de la Parlamentul European va aborda aceste probleme astăzi, la Bruxelles.

Europeana este o colecție online multilingvă ce include milioane de materiale provenind din muzeele europene, din biblioteci și arhive. Aceasta a fost lansată în noiembrie 2008, oferind cetățenilor acces la cărți, ziare, filme, hărți, fotografii și muzică.

Comisia Europeană lansează o consultație publică

În august anul acesta, Comisia Europeană a lansat o consultație publică despre viitorul bibliotecii Europeana, în care bibliotecile, deținătorii drepturilor de autor, companiile IT și organizațiile de consumatori își vor putea spune opiniile. Consultația publică va fi deschisă până pe 15 noiembrie.

Biblioteca Europeana:

- conține 4,6 de milioane de materiale
- include imagini (picturi, hărți, fotografii), texte (cărți, ziare, scrisori), filiere audio (muzică, emisiuni de radio) și fișiere video (filme, emisiuni TV)
- va fi relansată în 2010 cu 10 milioane de materiale
- este finanțată de Comisia Europeană și statele membre UE
- este găzduită de Biblioteca națională a Olandei.

Parlamentul European este consultat la rândul lui. Pe 6 octombrie, în cadrul Comisiei parlamentare pentru cultură, va avea loc un prim schimb de opinii pe marginea comunicării Comisiei Europene.

„Avem nevoie de Europeana“

Parlamentul European își va prezenta opinia într-un raport ce va fi redactat în cadrul comisiei pentru cultură de deputata europeană Helga Trüpel (Verzi, Germania). „Trebuie să găsim modalități de a încuraja statele membre să ofere mai multe fonduri pentru digitalizare. În plus, trebuie să ne asigurăm că respectăm drepturile de autor. Marele meu obiectiv politic este să ajung la un echilibru între publicarea cărților online și recompensarea autorilor“, ne-a spus raportoarea parlamentară înaintea discuției din comisie.

Împotriva vocilor care spun că lansarea bibliotecii Europeana dublează efortul serviciului Google Books, doamna Trüpel spune că Europeana are propria sa rațiune de a fi: „Poate că Europeana nu va fi niciodată la fel de bogată ca Google Books, deoarece nu va fi finanțată din publicitate. Dar, din punct de vedere politic, pentru noi este foarte important să arătăm că există o nouă posibilitate: să finanțăm acest proiect cu bani publici. Dacă vrem să ne protejăm modelul social european și să ne dezvoltăm diversitatea culturală, avem nevoie de Europeana“.

10 schimbări aduse de Tratatul de la Lisabona dacă intră în vigoare

Tratatul de la Lisabona

Tratatul de la Lisabona, care așteaptă aprobarea președintelui Republicii Cehre pentru a intra în vigoare, este un document lung de 300 de pagini. Acesta va aduce schimbări atât pentru cetățeni, cât și pentru instituțiile europene și va consolida democrația Uniunii.

- a fost semnat de cele 27 de state membre pe 13 decembrie 2007
- Irlanda este singura țară care a supus aprobarea Tratatului unui referendum: în 2008, irlandezii au respins Tratatul, dar pe 2 octombrie 2009 „da”-ul a fost majoritar
- Tratatul mai trebuie ratificat în Republica cehă; președintele Vaclav Klaus refuză să îl semneze, deși parlamentul l-a aprobat deja dacă este ratificat, Tratatul intră în vigoare în prima zi a lunii ce urmează ratificarea în ultimul stat membru.

1. În procesul legislativ, Parlamentul European va fi egalul Consiliului (cu anumite excepții); deputații europeni aleși de dumneavoastră vor avea mai multă putere.
2. Puterea Parlamentului European va crește în deciziile privind bugetul UE, politica agricolă, justiția, afacerile interne etc.
3. Numărul deputaților europeni va fi de 751.
4. Președintele Comisiei Europene va fi ales de Parlamentul European, pe baza unei propuneri a Consiliului European, care va trebui să ia în considerare rezultatele alegerilor europene.
5. Cetățenii vor avea putere de inițiativă legislativă: un milion de cetățeni provenind din statele membre UE vor putea cere Comisiei să ia în considerare noi propuneri de lege.
6. Două noi posturi vor fi create la nivel înalt în Uniunea Europeană: președintele UE (care va înlocui președinția rotativă) și Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate.
7. Pentru prima dată, un stat membru se poate retrage din Uniune.

8. Carta drepturilor fundamentale, semnată în 2000, are forță juridică obligatorie (dar nu se va aplica în totalitate în Regatul Unit și Polonia).
9. Parlamentele naționale vor avea mai multă putere; acestea vor avea la dispoziție opt săptămâni pentru a semnala faptul că UE își depășește autoritatea într-o propunere de lege europeană.
10. Consiliul va vota mai mult prin sistemul de majoritate calificată, în locul unanimității (majoritate de 55% din statele membre și 65% din populația europeană). Unanimitatea rămâne pentru domenii mai sensibile, precum fiscalitatea și apărarea.

Summit extraordinar la Bruxelles, pe 19 noiembrie, pentru alegerea președintelui și a șefului diplomației europene

Președinția suedeză a Uniunii Europene convoacă summit extraordinar pe 19 noiembrie la Bruxelles, pentru alegerea noilor posturi-cheie de președinte și șef al diplomației UE. Anunțul a fost făcut de Roberta Alenius, purtător de cuvânt al premierului suedez Fredrik Reinfeldt.

"Un summit va avea loc pe 19 noiembrie la Bruxelles", pe tema noilor posturi create prin Tratatul de la Lisabona, a declarat purtătorul de cuvânt, citat de AFP. "Premierul suedez va începe un al doilea tur al consultărilor și spera să fie în măsură să prezinte candidații joia viitoare", a mai spus Roberta Alenius. Președinția suedeză a finalizat o primă sesiune de consultări cu 26 de alți șefi de stat și de guvern din UE, dar încă nu există un consens privind găsirea unui candidat pentru fiecare poziție, a explicat purtătorul de cuvânt.

Alegerea președintelui și a șefului diplomației Uniunii se anunță mai complicată decât se estimase. Nu există încă un consens în privința numelor, în condițiile în care Londra continuă să îl susțină pe fostul premier Tony Blair la președinția UE, scrie AFP.

Favorit pe postul de președinte al Consiliului European rămâne șeful guvernului belgian, creștin-democratul Herman Van Rompuy, susținut de Paris și Berlin, potrivit diplomaților. În ceea ce privește președinția Uniunii, alte nume evocate pentru ocuparea acestui post sunt olandezul Jan Peter Balkenende, luxemburghezul Jean-Claude Juncker sau fostă președintă a Letoniei, Vaira Vīķe-Freiberga.

Potrivit HotNews.ro, Polonia a venit cu ideea interviuării candidaților pentru cele două posturi importante. Potrivit unui document de lucru citat de EUobserver, candidații ar trebui să susțină o prezentare-interviu liderilor celor 27 de state UE, înainte ca decizia finală să fie luată. Și, susține publicația citată, Polonia și-a găsit și aliați în susținerea acestei idei: Lituania, Suedia, Finlanda, Slovacia, Cehia, Estonia și Letonia. Este o dorință a statelor mici - care aspiră la acest post și ele - ca acest proces să fie unul transparent, în timp ce Germania, Franța și Marea Britanie sunt adeptele unei negocieri în spatele ușilor închise.

Ministrul de externe polonez, Radek Sikorski, și omologul său lituanian, Vygaudas Usackas, și-au petrecut ultimele 24 de ore promovând această idee în capitalele UE, inclusiv prin organizarea unei cine de lucru la Madrid, marți, cu delegații din Italia, Belgia, Irlanda, Finlanda și Ungaria.

O Comisie cu un mandat puternic

Parlamentul European a dezbatut, miercuri, cu primul ministru suedez, Fredrik Reinfeldt, si presedintele Comisiei Europene, José Manuel Barroso, noile posturi create la nivel inalt si noua Comisie.

„Doresc o noua Comisie formata din europeni competenti si angajati. Mai doresc o Comisie cu un mandat democratic puternic. Tratatul ne da puterea de a actiona, dar avem nevoie de bunavointa pentru a actiona impreuna“, a spus in cadrul dezbaterii presedintele Comisiei Europene, Jose Manuel Barroso.

Deputatul european francez Joseph Daul, liderul Grupului Partidului Popular European (Crestin Democrat), i-a spus presedintelui Comisiei ca, „odata ce statele membre isi vor fi desemnat candidatii pentru posturile de comisari, trebuie sa actionati cat de repede posibil pentru a stabili portofoliile acestora, astfel incat acestia sa poata fi examinati la Parlamentul European in cadrul unor audieri pe care le dorim cat mai detaliate“.

Oameni puternici pentru posturile importante din UE

„Sunteti pregatit sa discutati cu sefi de state pentru a va asigura ca vom avea in cadrul Comisiei un echilibru geografic, ca vor fi implicate si femei puternice?“, I-a intreat pe Barroso deputatul european Hannes Swoboda (Grupul Aliantei Progresiste a Socialistilor si Democratilor din PE, Austria).

Guy Verhofstadt (Grupul Aliantei Liberalilor si Democratilor pentru Europa, Belgia) a subliniat faptul ca presedintele Consiliului trebuie sa fie „cineva care crede in integrarea europeana, si nu un eurosceptic, cineva care crede in metoda comunitara ce face Europa sa avanseze“.

„Trebuie sa fim de acord ca dorim barbati si femei puternici in pozitiile importante din UE. Domnule Reinfeldt, din pacate nu pot sa va felicit, pentru ca pana in momentul de fata nu exista niciun semn ca vor aparea nume de barbati si femei puternici pentru aceste posturi“, a spus Rebecca Harms (Verzi/ALE, Germania).